

N.F.S. Grundtvigs tale i Landstinget i forbindelse med indskrænkningen af Grundloven III

Taler

Nikolai Frederik Severin Grundtvig
Medlem af Folketinget

Dato

16. juli 1866

Sted

Christiansborg

- 1 Da jeg ved Grundlovens første Behandling betegnede Henviisningen i §1 til Thronfølgeloven af 31te Juli 1853 som en mørk Tale og en farlig Sag, da ventede jeg naturligviis, at Hs. Excellence Udenrigsministeren vilde enten tiltraadt min Betragtning eller have oplyst Thinget om, at der ved os hidtil
- 5 ubekjendte diplomatiske Actstykker var sørget for, at Danmarks Rige inden sine nærværende snævre Grændser havde tilbagevundet den Selvstændighed og Frihed, som ved Thronfølgeloven af 31te Juli 1853 var opgiven; men da ingen af Delene skete, saa har jeg nu stillet dette Ændringsforslag, for om muligt at bevæge Hs. Excellence Udenrigsministeren til at oplyse, hvorledes denne Sags
- 10 virkelige Stilling er, og hvad der er Regjeringens Betragtning af den. Jeg har stillet Ændringsforslaget i Skikkelse af en ny Grundlovsparagraph, uagtet jeg maatte vide, at paa Sagens nærværende Trin kunde ikke en saadan blive til, men jeg har dog ingenlunde gjort det for efter Laugsrettens Ophævelse at gribe de hølærde Jurister ind i Haandværket, som jeg af gammel Erfaring veed, er en, om
- 15 ikke frygtelig, saa dog altid ærgerlig Sag. Nei, jeg har alene gjort det for at kalde tilbage i Thingets Erindring, hvad der synes mig aldeles forsvundet deraf, og hvad efter Hans Excellence Cultusministerens Yttringer ved Sagens første Behandling synes selv i Ministeret tildeels at være overseet. Sagen er kortelig den, at ved Gjennemførelsen af Heelstatens Thronfølgelov af 1853 blev efter en
- 20 haard Modstand, hvori jeg tilligemed mange oplyste Dannemænd af alle Farver virksom deeltog, blev, siger jeg, dog den Sammenblanding beseglet, som man gjorde af to ganske forskellige Spørgsmaal, det ene nemlig, om vor nu regjerende Konges Thronbestigelse og hans Mandslinies udelukkende Arveret til Kronen, hvorom vi Alle vare enige, og det andet Spørgsmaal, om med det
- 25 Samme det ældgamle Danmarks Rige skulde holde op at være til, om det skulde holde op og vige Pladsen for et blot geographisk Monarchi norden for Elben, bestaaende af det forrige Kongerige Danmark og Slesvig-Holsteen-Lauenborg, hvad naturligviis maatte være enhver oplyst Dannemand en Gru, og som nu jo

30 sees kun altfor klart at have været en Sæbeboble, der brast, saasnart den var
blæst. Nu er der imidlertid ved samme Heelstats Thronfølgebestemt, at hvis
Christian IX. Mandslinie uddør, saa skal det dog ikke være nogen af Delene,
som sammensatte Heelstaten, tilladt at stille sig fra det Hele, eller være det Hele
tilladt frit at vælge en Thronfølger, men at dertil skal behøves Stormagternes,
35 følgelig ogsaa Preussens Samtykke. Naar nu efter Wienerfreden Regjeringen og
Rigsdagen vilde gjøre en Grundlovsforandring, skjøndt mig synes, det var i et
høist ubetimeligt Øieblik, saa maatte man jo dog, naar der var Syn for Rigets Vel
og Bestaaen, have vogtet sig for at indføre i Grundloven nogensomhelst
Bekræftelse af Heelstatens, den nu aldeles opløste Heelstats Thronfølge; og
40 da dette ikke er skeet, da det er aldeles forsømt, saa seer jeg virkelig nu ikke, at
der kan gives noget andet godt Raad end at lade idetmindste for Øieblikket hele
Grundlovsforandringen falde, og dette Raad skal jeg da vedblivende give.

Kilde

45 Materialet er taget fra folketestingstindende.dk med tilladelse fra udgiver

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

50 Folketingstale, Politisk tale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/grundtvigs-tale-i-landstinget-i-forbindelse-med-indskraenkningen-af-grundloven-del-3>

55

60

65